

HANGYA

Nők a szövetkezeti mozgalomban.

Nem volna tökéletes a szövetkezeti mozgalom fejlődéséről időnként lapunkban beszámoló ismertetésünk, ha a nők szövetkezeti mozgalmáról nem emlékeznénk meg külön, mert ezen irányzat a nagy nyugati államokban rövid pár év alatt a szervezetség oly magas fokát érte el, hogy az egész szövetkezeti életben már jelentékeny szerepet tölt be.

A nők külön szövetkezeti mozgalmát indokoltá teszi a nőnek a családi életben való külön feladata és szerepe, mely a háztartásban és a nevelésben nyilvánul meg s amely szerep a nőre külön köteleességeket és munkát is ró. — A szövetkezeti élet alapját és gyökerét pedig a családok képezik, azon épül fel és arra támaszkodik hatalmas szervezeteivel. — Így a nőnek a családi életben megnyilvánuló külön feladatai a szövetkezeti életben is jelentkeznek s amint a családi életben a nők munkája és szelleme teszi a megelégedést és boldogságot tökéletessé, — úgy a szövetkezeti életben is a nők külön mozgalma nagyban hozzájárul a minden irányban való tökéletes fejlődéshez.

A svájci szövetkezetek szövetségének elnöke Jaeggi a fogyasztási szövetkezetek fejlesztéséről írott kiváló munkájában felhívja a figyelmet a nők szükséges közreműködésére, minek elősegítésül — tekintetbe véve, hogy a férfiak jövedelmének nagyobbik részét a nők költik el a háztartás szükségleteinek fedezésére — számukra a fogyasztási szövetkezeti mozgalomban feltétlenül nagyobb befolyás és működési tér biztosítandó, mint aminő ezideig volt.

A nő részére a fogyasztási szövetkezeti szervezetben adandó szerep az egészséges családi háztartás szelleméből és lényegéből kell, hogy fakadjon s annak megfelelőleg a szövetkezeti gazdálkodás és gondoskodás tovább fejlesztését kell képezze.

A szövetkezeti mozgalomban ezen fontos szerepét a nőnek már régen felismerték a szövetkezeti mozgalom hivatott vezetői és igyekeztek azt a szövetkezetekbe tömörült nők közt is öntudatosá tenni, mit nagyban elősegített a szövetkezeti mozgalomnak a világbeke megteremtésére irányuló törekvése, ami viszont minden női szervezetnek egyik legfőbb célját és munkaprogramját

képezi. — Kitűnik ez a franciaországi szövetkezeti nőszövetség vezetőjének Jouenne asszonynak propaganda felhívásából, midőn azt írja:

„Nehéz munka előtt állunk. — A nőknek legfőbb téendőjük, a szövetkezeti eszmének és gondolatnak a nevelés és a háztartás terén való terjesztése. — Mi nekünk is az emberiség előhaladásáért szervesen összeműködünk kell, mint fogyasztóknak erőnket egyesíteni kell, hogy a kapitalizmust és az önző nyereség vágyát és uzsorát legyőzhessük és ezután közös erővel küzdhessünk a háborús szellem és a militarizmus kiküszöböléséért“.

Ilyen céllal és szellemmel alakultak a nyugati nagy szövetkezeti szervezetek kötelékében a nők külön szövetkezeti csoportjai, melyek ma már számottevő szervezeteket képeznek és jelentékeny munkát fejtenek ki a szövetkezeti célok és feladatok megvalósítása érdekében. — Sőt már külön nemzetközi szervezetséget is alakítottak, mely első alakuló kongresszusát a múlt évben tartotta Milánóban.

A nemzetközi női szövetkezeti szövetség székhelye szintén Londonban van, elnöke Freundlich asszony Ausztriából, titkára A. Honora Enfield kisasszony Angliából.

A nők külön szövetkezeti mozgalma természetesen felkeltette és ébren tartja a legtöbb szövetkezeti szervezetnek érdeklődését a kérdés iránt és így a nők szervezkedésének mindenütt való megvalósításával már külön is foglalkoznak az egyes szervezetek gyűléseiken és kongresszusaikon.

Legelőször a belga szövetkezeti szövetség határozta el külön női szövetkezeti szervezet létesítését, amely szervezési munka ma már igen szép eredményt mutat fel. — Hasonló módon és irányban foglalkoznak a kérdéssel a holland, angol, francia, irországi, norvégiai, svájci, svéd szövetkezeti szervezetek és ma már mindezek kötelékében külön nőcsoportok működnek a szövetkezeti célok megvalósíthatása végett. — A legutóbbi csehországi szövetkezeti kongresszus pedig úgy döntött, hogy minden szövetkezetenél külön női bizottság alakíttassék, melynek feladata a szövetkezeti nevelést a nők és gyermekek közt megteremteni és munkálni.

A németországi szövetkezeti szövet-

ség a kérdéssel külön értekezleten foglalkozva azon álláspontot foglalta el, miszerint a szövetkezetek vezetőségeinek ajánlja, hogy minden vezetőségbe, felügyelőbizottságba és más szövetkezeti testületbe nőket is válasszanak tagokul, hogy ezáltal a szövetkezeti munkálkodásban a nők is közvetlenül résztvehessenek. — A kellő ismeretek elsajátítása céljából pedig női kurzusok rendezendők és minden mód és lehetőség éppen úgy megadandó a nőknek szövetkezeti kiképzésükre, mint amelyek a férfiaknak rendelkezésükre állanak.

Hasonló szellemben már 1917-ben határozott az osztrák szövetkezeti szövetség is azon céllal, hogy az egyes szövetkezetek vezetőségébe beválasztott nők a bevásárló asszonyok nagy tömegét kellő propagandával a szövetkezeti mozgalom részére megnyerjék.

És ilyen szervezkedési híreket kapunk csaknem a világ minden részéből, ahol kifejlődött szövetkezeti élet van úgy a távoli Indiából, Ausztráliából, mint Amerikából és Kanadából.

A munka kezdete bár nehéz, de azért a nők külön szövetkezeti szervezkedése már mélyebb gyökeret vert szövetkezeti mozgalmunk termékeny talajában s a munka most már mindenütt nagy felkészültséggel és erős agitációval folyik és éppen oly szép eredménnyel, amiről az egyes női szervezetek által kiadott évi jelentések világosan beszámolnak.

Ezen ismertetésünk csak nagy vonásokban ölelte fel a nők szövetkezeti mozgalmát, miért is az egyes feladatokra és szervezkedési momentumokra, melyek a mi mozgalmunk keretében is megvalósítandók lesznek, még több alkalommal vissza fogunk térni.

Dr. Sz. Á.

Szövetkezeti hírek.

Gyászír. A gogáni Hangya szövetkezetet súlyos veszteség érte *Molnár Géza* községi jegyző, szövetkezeti ügyvezető elnöknek hirtelen elhunytával. Megboldogult a szövetkezet alakulása óta annak lelkes, ügybuzgó, derék vezetője volt, ki legszebb hivatásának tartotta úgy a közeleti pályán, mint a gazdasági téren a község gazdanépének közérdekeit és boldogulását szolgálni. Munkás éveit önfeláldozóan szentelte a szövet-

kezeti ügynek, miáltal mozgalmunknak egyik leglelkesebb harcosává vált. Az élet delén, 51 éves korában történt elvesztése felett úgy a szövetkezet, mint az egész község és szövetkezeti táborunk mély részvétellel viseltetik.

A július hó 8-iki szövetkezeti nap megünneplése. Ujabbban a szárazajtai, gidófalvi és selénd-dezsőházi szövetkezeteinktől érkezett be részletes jelentés a tartott ünnepekről, melyekről e helyen is megemlékezni kívánunk.

A háromszékmegyei szárazajtai szövetkezet felismerte a szövetkezeti nap igazi célját és jelentőségét s a szövetkezet vezetősége igyekezett ezen napot a szövetkezet fellendülése és fejlesztése érdekében emlékeztetéssé és egyben eredményessé tenni. A délelőtti istentisztelet alkalmával *Érsek Elek* ref. lelkes beszédében gyönyörűen fejtegette a szövetkezeti eszmét, annak magas szociális céljait és a nagy számú közönség előtt a szövetkezetek igazi jelentőségét feltárva, mindenki előtt világossá tette, hogy a szövetkezetek hivatottak a népek jövő gazdasági boldogulását megvalósítani. A délutáni ünnepi program a helybeli polgári zenekar közreműködésével a szövetkezet nagytermében összesereglett közönség előtt folyt le, aminek folyamán *Kolumbán Sándor* községi jegyző, a szövetkezet lelkes elnöke ismertette a szövetkezeti nap jelentőségét és rámutatott azon hasznos működésre, amelyet egy szövetkezet a község lakóinak gazdasági boldogulhatása érdekében kifejthet és felhívta a jelenlevő közönséget, hogy a szövetkezet iránt a legnagyobb partfogással és támogatással viseltessék. *Kolumbán Sándor* szövetkezeti elnök beszédjét oly lelkesedéssel fogadta a közönség, hogy nyomban beszédje befejezése után 79 tag 201 drb. új üzletrészt jegyzett egyenként 50 Lei értékben. A szövetkezeti nap ünnepeinek ezen szép eredménye páratlanul áll és felette dicséri a szövetkezeti vezetőket, akik minden alkalmat megragadnak, hogy a szövetkezet előhaladását szolgálhassák. Program után a polgári zenekar zenéje mellett késő esti órákig ünneplte a község fiatalsága tánc mellet a szövetkezeti napot.

A gidófalvi szövetkezet ünnepi gyűlés keretében ünneplte a szövetkezeti napot. *Kövér Sándor* tanító szövetkezeti könyvelő tartott magvas és magas röptű felolvasást, a melyben méltatta a szövetkezeti nap és az ünnepély jelentőségét. Azután *Bitay Sándor* földbirtokos szövetkezeti elnök hívta fel az ünneplő tagokat és közönséget a szövetkezeti eszme terjesztésére, amellyel törhetetlen kitartásra és a szövetkezet odaadó támogatására, mert a szövetkezet fejlődésével saját gazdasági érdekeit legjobban védhetik meg. Az ünnepeket teljessé tette a helybeli ref. egyházi dalárdának ezen alkalomra írt gyönyörű összhangzó éneke.

Az aradmegyei selénd-dezsőházi

szövetkezet szintén felhasználta az alkalmat a szövetkezet népszerűsítése érdekében és július 8-án, a szövetkezeti napon nagy népmulatságot rendezett a község melletti erdőszécsényben. A mulatságon részt vett csaknem az egész község lakossága és a legkedélyesebb hangulatban a dezsőházi fuvós zenekar közreműködése mellett töltötték el a délutánt, a fiatalság pedig táncra kerekedve, élénk hangulatot keltett. A szövetkezeti nap emléke kellemesen vésődött a lakosság gondolatvilágába és így sikerült a szövetkezet iránti érdeklődést a legszélesebb körben felkelteni. A népmulatság szervezése és vezetése különösen *Barthos Ferenc* felügyelő-bizottsági elnöknek fáradságot nem ismerő tevékenységéről tett tanúságot és így őt illeti a mulatság sikeréért az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjain kívül a legnagyobb érdem.

Mindenik ünnepség a szövetkezeti ügy előbbviteléhez nagyban hozzájárult.

Szövetkezeti boltkezelő jubileuma. A hegyközségtimrei Hangya szövetkezet boltkezelője *Madarász Imre* ez év júniusában töltötte be a szövetkezet szolgálatában kifejtett odaadó munkálkodásának tizedik évét. Ezen évtized alatt állandóan a szövetkezet érdekeit szem előtt tartva kifogástalan hűséges és becsületes munkálkodással bizonyította be, hogy a szövetkezeti ügyért nemcsak fentartásának biztosítása végett, hanem igazi Hangya szellemmel a közérdek és a szövetkezeti célok öntudatos megértésével lelkesedik és kész azoknak megvalósításáért a legodaadóbban dolgozni. Emellett tanuskodik az is, hogy tíz évi szolgálata alatt egyetlen esetben sem számolt el hiánnyal s így az igazi hűséges szövetkezeti boltkezelő példáját adta. Munkálkodásának és érdemeinek teljes elismerése mellett kívánjuk, hogy még számos éven át dolgozhasson úgy a szövetkezet, mint az egész mozgalmunk előbbvitelére érdekében.

Október 1-én jelenik meg a Hangya Naptár 200 oldalon 120 képpel.

A központ közleményei.

Értesítjük az illetékes szövetkezeteket, hogy szilágyosmlyői transitó-raktárunk folyó hó 12-én megnyílt és megkezdte működését.

Áruosztályunk felhívja a szövetkezetek figyelmét a Hangya borokra.

Legjobb borok a Hangya központ pincéjéből szerezhetők be. Fajboraink:

1921. évi Erdély-Hegyaljai asztali.
1921. „ Marosmenti Rízling.
1921. „ „ Leányka.
1921. „ „ Tramini.
1922. „ „ Finom vegyes és Marosmenti buteliás óborok.

Ajánljuk szövetkezeteinknek a raktárainkban kapható legkiválóbb **Hangya Keserű** étvágygerjesztő gyógyitalt.

A nagyváradai tranzitóraktár értesíti a körzetébe beosztott szövetkezeteket, hogy a raktár teljes felszereltségénél fogva a szövetkezetek igényeit a legteljesebb mértékben kielégítheti. Ezért felhívja az illetékes szövetkezetek ügyvezetőit, hogy a szövetkezetek mindennemű szükségletét a tranzitó raktártól szerezzék be, mert rendelkezésükre pontos és gyors elintézésével meggyőződhetnek arról, hogy a tranzitó a szövetkezetek áruellátását minden csábító és kecsesítő idegen ajánlattal és kínálattal szemben a legelőnyösebben és kizárólag a szövetkezet érdekeinek szem előtt tartásával intézi el.

Tájékoztatás az uzoratorvényben foglalt ármaximálásokról nézve.

Kapcsolatban az uzoratorvényről és e törvény végrehajtási utasításáról „Hangya” lapunkban közölt tájékoztatókkal szövetkezeteink figyelmét felhívjuk még arra, hogy az ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak a „Monitorul Oficial” című hivatalos lap f. évi augusztus hó 9-én megjelent 102. számában közzétett 276. számú közleménye szerint az ármegállapító bizottságoknak csak a következő cikkek árának maximalására van joguk:

Kenyér, buzáliszt, rozsliszt, kukoricaliszt, hus, hal, disznózsir, tej.

A fenti bizottságok által az itt felsorolt cikkek kivül más cikkekre nézve eszközölt ár megállapítások (maximálások) törvényellenesek.

Gyűjtsük az előjegyzéseket a Hangya Naptárra!

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:
DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
az E. O. E. Utakára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!